

De Munstergelaener jrg. 33 no 7

18 augustus 2019

Dorpshistorie

Te Warmond overleed 15 januari 1998 Professor Dr. Alfons Chorus. Hij werd geboren op de "Chorushoeve" te Munstergeleen op 18 april 1909. Na zijn studies werd hij de eerste Katholieke hoogleraar Psychologie aan de Rijksuniversiteit te Leiden.

In deel twee van het "Historisch Jaarboek voor het Land van Zwentibold" schreef hij in 1981 een artikel over het Munstergeleen van zijn jeugd. In de komende uitgaven van dit blad willen we met U graag zijn interessant relaas delen.

"MENSEN EN TYPEN IN EN BUITEN DE DORPSGEMEENSCHAP" (1)

Munstergeleen, het dorp van mijn jeugd, had rond 1910 zo'n 750 inwoners waarvan er dan nog een 200 in de gehuchten Abshoven en Wintraak woonden. Nu zijn er meer dan 5000. Toen kronkelde de Geleen-beek langs ons huis onder de oude brug door; men kon op ondiepe plaatsen de keitjes op de bodem zien schitteren-vanwaar misschien de naam "geleen"-glana of glan, glanzend, schitterend-; er waren veel vissen en zelfs een otter, waarvoor je als klein kind gewaarschuwd werd: "Pas op, den otter pakt dich"; nu is die beek een gereguleerde sloot met grijs en ondoorzichtig water, rechttoe recht-aan lopend. Zo is er veel genivelleerd door bestuurders die wilden tonen wat ze konden.

Er liepen geen grote of belangrijke wegen door de plaats en zo was er een grote beslotenheid van die gemeenschap, met haar voor- en nadelen. Dr. Schrijnemakers schreef zelfs: "Wie Munstergeleen bij het begin van deze eeuw gekend heeft, zal destijds ongetwijfeld geïmponeerd zijn geworden door de isolatie van deze plaats" 1).

Maar een laudator temporis acti zal ik niet worden omdat we intussen meer kanten van de sociale werkelijkheid hebben leren kennen. Op deze plaats echter wil ik me eens in het bijzonder richten op enkele van de vervagende, zo niet geheel verdwenen facetten van zulk een oude gemeenschap.

In grote meerderheid waren de mensen van zo'n gemeenschap direct of indirect agrarisch bezig -boeren, smeden, brouwers, molenaars, wagenmakers, timmerman, houtdraaijer, schoenmaker en slaggers. De beslotenheid van zo'n gemeenschap kan men zich gemakkelijk voorstellen als men bedenkt, dat niemand in ons dorp vóór 1920 een motorfiets of een auto had; de eerste motorfiets had een progressieve pastoor, die toen hij 't besturen aan 't leren was zo lang rondjes moest draaien in en uit het dorp tot de benzine op was -omdat hij niet wist hoe hij het ding stil kon zetten. Zo was er ook nog tot in de twintiger jaren een man die met een kar, waarvoor een grote trekhond was gespannen, een paar keer per week naar Sittard reed, dat maar drie tot vier kilometer van ons vandaan lag. Men kon bij hem bestellingen opgeven van zaken die in onze dorpswinkels niet voorhanden waren.

In het begin der twintiger jaren kregen we ook pas elektriciteit, en nog veel later waterleiding.

Ook naar buiten leek zo'n gemeenschap zich af te schermen door de zogenaamde Romeinse bouworde der boerderijen: woning en schuren en stallen rondom een open plein, waarop ten dele de mesthoop zijn plaats had. Met een grote poort, waarin weer een kleinere poort, kon zo'n huis geheel afgesloten worden. Zo waren er huizengevels, waarachter je wel wist wie er woonde maar die geheimzinnig waren omdat je een of meer der bewoners nooit te zien kreeg. Terwijl iedereen in zo'n dorp iedereen kende, woonde in zo'n geheimzinnig huis iemand, die je mogelijk eens in 't jaar in de kerk kon zien. Later begreep je dat het om erg schuwe mensen ging, misschien geestelijk

gestoorden. En soms maakte dan een explosie in zo'n gezin een einde aan het mysterie: een keer ging het om een kinderloze vrouw die er een eind aan gemaakt had; dan weer om iemand die aan "toevallen" leed.

(Wordt vervolgd)

Liturgische Kalender

Zondag 18 augustus, Twintigste Zondag door het jaar,

08.30 uur: **H.Mis**; voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.

10.00 uur: **H.Mis met samenzang**; jaardienst OO. Christiaan Schols en Anna Dols, zonen Pierre, Frits en Thé, dochter Miet. Eddy Beurskens, Jan Dautzemberg, Betty Rutten; Truus Theelen-Waterreus.

Maandag 19 augustus,

18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel.**

Dinsdag 20 augustus,

08.30 uur: geen H.Mis.

Woensdag 21 augustus,

08.30 uur: geen H.Mis.

Donderdag 22 augustus,

18.00 uur: H.Mis H.Pater Karel Kapel.

Vrijdag 23 augustus,

08.30 uur: geen H.Mis.

Zaterdag 24 augustus,

18.30 uur: **Hoogmis, Gregoriaans**; OO. Kurvers-Schmeits en zonen (St.); Tiny en Math Spijkers (St.).

Zondag 25 augustus, Eenentwintigste Zondag door het jaar,

08.30 uur: **H.Mis**; voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.

10.00 uur: **H.Mis**; Z.E.H. Eugène Lemmens als jaardienst (St.); OO. Neis-Jacobs en Mia Neis (St.); Piet Coolen (St.); Zef Dols.

Maandag 26 augustus,

18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel**; OO. Hermes-Geurts; OO. Geurts-van den Hoogen; OO. Krijgsman-Heijnen; Fam. Renaars-Bellen; Annie Spijkers-Geurts als jaardienst.

Dinsdag 27 augustus,

08.30 uur: **H.Mis**; Hans Pier.

Woensdag 28 augustus,

08.30 uur: **H.Mis**; Paul Mennens.

Donderdag 29 augustus,

18.00 uur: H.Mis H.Pater Karel Kapel.

Vrijdag 30 augustus,

08.30 uur: **H.Mis Ritus 1962**; Bennie Janssens.

Zaterdag 31 augustus,

18.30 uur: **H.Mis**; OO. Theelen-Waterreus.

Zondag 1 september, Tweeëntwintigste Zondag door het jaar,

08.30 uur: **H.Mis**; voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.

10.00 uur: **Hoogmis, Meerstemmig**; Echtpaar Nic en Tiny Collaris-Hermens als jaardienst (St.0; OO. Donners-Haarden (St.); Frans Dols; Jan Voots als jaardienst; OO. Benders-Voots als jaardienst; Käthy Paters-Paes als Zeswekendienst.

Maandag 2 september,

18.00 uur; **H.Mis H.Pater Karel Kapel**; OO. Janssen-Schurgers als jaardienst; Jan Hermens.

Dinsdag 3 september,

08.30 uur: **H.Mis**; Jan Verhees.

Woensdag 4 september,

08.30 uur: **H.Mis**; Bets van Lieshout.

Donderdag 5 september,

18.00 uur: *H.Mis H.Pater Karel Kapel.*

Vrijdag 6 september, Eerste Vrijdag,

08.30 uur: **H.Mis Ritus 1962**; Miny Bosch-Lumey.

09.15 uur: **H.Communie** aan zieken en thuiszittenden.

Zaterdag 7 september,

18.30 uur: **Hoogmis, Gregoriaans**; voor 'n bijz. intentie (T.V-D.)

+++++

Bedevaart SITTARD-KEVELAER

Op **maandag 9 september** is de grote bedevaart naar Kevelaer. Deze hele dag zal Kardinaal Willem Eijk, Aartsbisschop van Utrecht, bij ons zijn om samen met ons het jubileum te vieren. Bovendien zal aan elke pelgrim een speciale jubileumspeld -vanwege 350 jaar bedevaart- worden uitgereikt. Vertrek vanaf kerkplein Munstergeleen. Tussen de plechtigheden is er voldoende tijd voor ontspanning. Zo zijn in het gezellige stadje tal van winkels en restaurants.

Buskaarten zijn tot dinsdag 27 augustus verkrijgbaar bij:

1. pastoor H.J.P.T. Broers, Kerkstraat 3, 6151 CK Munstergeleen, tel. (046) 4512052;

2. dhr. P. Haas, Gelrestraat 14, 6151 JA Munstergeleen, tel. (046) 4512009.

Een buskaart kost € 18,- per persoon. Bij deelname krijgt u de jubileumspeld gratis in de bus uitgereikt. Denkt u aan een geldig paspoort of identiteitsbewijs voor die dag!

Overleden

20 juli: Mevr. Anna Maris (Toos) Verboeket-Dols, 81 jaar (Schoutenstraat/Lemborgh)

Misdienaars / Acolieten

Zondag 18 augustus,

10.00 uur: PH.

Zaterdag 24 augustus,

18.30 uur: Mark Trompetter, Amy Packbeers.

Zondag 1 september,

10.00 uur: Kean en Ravi In 't Panhuis.

Zaterdag 7 september,

18.30 uur: Robin Dubois, Amy Packbeers.

Oud brood

Blijft nog steeds welkom voor de schapen! En hartelijk dank voor alles wat U bracht en brengen wilt!

Bestellen van H. Missen

Bij voorkeur op woensdagochtend in de pastorie van 09.30 –12.00 uur. U kunt ook een enveloppe met de duidelijk omschreven misintentie, het verschuldigde stipendium en telefoonnummer van afzender deponeren in de brievenbus van de pastorie. De bijdrage voor H.H. Missen is: € 8,00 voor de weekdays ma, di, wo, en vr. en € 15,00 voor zaterdag en zondag. (Voor de donderdagen worden geen intenties aangenomen)